

Sorszám	Iktatói szám	T á r g y	Mellék- letek száma	Megjegyzés
16	1945	Balogh László I. II Törv. & rendeleti tanácsok, körp.		
17		Páncsics & mások által Valentini, Bakai, Hoay		
18		Amériai Kócs Simon Sándor, államügy		
19		Joos G. politikája Nem. Hoofa Code ~~Rövid & rövidített jogszab.~~		
20		Okmányok bíróság Békés és Oron ügyek		
21	1946	Tildy Endre Kör. elnök közölte		
22		M. E. folyóirat svájci kiadás Kör. elnök. Annakora		
23		Püsközi vitatás Mundány Lászlóval		
24	1947	CC. Hivatal "(Kiadva be?) Ország a kormány programja		
25		Kormányzati elnök feladatának tanítás		
26		Megszervezés rádió bevezetése Svábori kérésre		
27		Harcos svábor Károlyi Károly (püsközi példány)		
28	1948	Ország Mundány - elnök Keres Pál és Dobi István követei		
29		Lemondásom tőle Keres Albert követei m. an		
30		Károlyi Pál elnök Kormányzati elnökkel és károlyi		
31		a) államnal megbeszélés. b) lemondásom Kormányzati elnökkel		
32		Péter János lemondásom Károlyi Pál elnökkel		
33				
34				
35				
36				
37				

Pro memoria!

Mai nap felhívtam telefonon Fáy Istvánt és kértem, adjon alkalmat hivatalos ügyek megbeszélésére. Jelezte, hogy épen hozzám akart jönni, mint megválasztott baranyai gondnok, bemutatkozó látogatásra. Így ő fog felkeresni engem s akkor megbeszélni valáimat megtárgyalhatjuk.

Nemsokára meg is jelent nálam s én megbeszéltem vele a következő dolgokat:

1./ a dunapataji földmivesiskola megnyitásával kapcsolatosan a kultuszminiszter azt kívánja a 90 %-ban református községtől, hogy az állami polgári iskolába ingyen lakozó r. kath. zárdaiskolának megfelelő épületet emeljen s azt az állam tulajdonába adja át. A nagyrészt református község mindig a legnagyobb mértékben szűkkeblűnek találta az államot mikor református célokat kellett támogatni s ezért sérti az államnak a katolikus egyházzal szemben a község terhére tanusított bőkezűsége. A katolikus iskolára az érdeki uradalom katolikus cselédségének van szüksége, tehát épületet adjon az érsekség. Ez ügyben a lelkes néhány presbiterével Fáy Istvánnál kihallgatást kért.

2./ Elmondtam az udvarhelyi kollégium és tanítóképezde valamint az udvarhelyi tanítóképezde alsóbb tagozatának jellege, a marosvásárhelyi református gimnázium községiesítése tárgyában hozzám érkezett panaszokat. Fáy közölte velem, hogy mind e kérdéseket az összes iskolai kérdésekkel együtt a kultuszminisztérium az érdekelt felekezetek főhatóságaival a legapróbb részletekig letárgyalta és velük közös megállapodásra jutott. Kivülről jövő megváltoztatásra nincs kilátás. Az érdekelt erdélyi egyházi körök kérjenek felvilágosítást saját egyházuk felelős vezetőitől.

3./ A laskói iskola reformátussá tétele az ő közlése szerint nem valószínű, miután mindenütt, ahol a növendékekevegyes vallásuak Hóman Bálint az állami iskolát fenntartja csak ott adja át a felekezetnek, ahol a növendékek 80-90 %-a egy felekezetű. De gondoskodni fog arról, hogy az egyházközség kántortanítót kapjon. A tóth származásu r. kath. tanító át-helyezését megfontolás tárgyává teszi. A katonai közigazgatás hagyta meg,

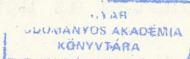

mert állítólag katonai érdekeknek szolgálatokat tett.

4./ Az OTBA Ügyét ismét megsürgettem és kértem, hogy az elnöki osztályban, ahol Szalay kezén akadt meg, nézessen utána.

5./ Kérdeztem, hogy az erdélyi igazgatók státusba való besorozása mikor kerül nyilvánosságra. Felhívtam figyelmét Batori Józsefné Straub Jolán helyzetére s arra, hogy súlyos betegsége a gyors elintézését kívánja. Melegen ajánlottam Nagy Endrét tanügyi főtanácsosságra.

Budapest, 1941. szeptember 29.-én.

PRO MEMORIA

Ma délelőtt Balogh Jenő Ő Excellenciájával együtt felkerestük Szász Lajos pénzügyi államtitkár urat. Figyelmébe ajánlottuk a református lelkészség anyagi segélyezésének fontos kérdését. Szóváltottuk az erdélyi kongrua ügyet is, azt a hallatlan sérelmet, hogy az oláh papok 2-szer, háromszorta nagyobb államsegélyt élveznek, mint a református lelkészek. Előadtuk az iskolafenntartással járó rendkívüli nehézségeket és azt, hogy az egyház nem bírja a tanítói fizetések ráeső része után a drágasági pótlékokat fizetni.

A vele való beszélgetés során a következők állapították meg:

1. Még a múlt héten átutalt a kultuszminisztériumhoz 290 ezer pengőt azzal, hogy a visszacsatolt köletti részek magyar lelkipásztorainak 1941. július elsejétől számítva adjon évi 500 illetve 700 pengő segélyt. Ebből az első félévi részt azonnal utalja ki. A segély nagyságát a család népessége szabja meg. Amíg ez a tervet konzummálatik, fel kell használni az időt alapos kongrua revízióra. Ez a kultuszminisztérium feladata. Nézete szerint a román papok azért is többet kaphattak, mert fájdalom sokkal több gyermekük van, mint a református lelkészeknek. Ennek oka természetesen az, hogy a román papok az utolsó husz év alatt bőségben éltek, a reformátusnak alig volt betevő falatja.

2. Ezzel azonban csak az erdélyi lelkészek ügye van megoldva. Nincs tudomása arról, hogy a költségvetés során a kultuszminiszter családi pótlékok felemeléséről gondoskodott volna. Azt az utat látja járhatónak, hogy a közeljövőben, amikor a tisztviselői fizetésemelések szöbakerülnek a református lelkészek is kérjék a családi segély elve alapján helyzetük javítását. Ezt az utat nem találja kilátástalannak. Balogh Jenő megjegyezte, hogy ez a megoldás az egészen fiatal lelkészeket súlyosan érinti és a családalapítástól visszaatartja. Súlyosan érinti az idősebbeket is, akik gyermekeiket már elhelyezték s maguknak főképen öreg korral járó fokozott egészségügyi szükségleteik vannak. Erre megjegyeztem, hogy ezt az

utóbbi szükségletet az OTBA ügyének immár botrányosan huzódó elintézése tetemesen enyhítené.

3. Nem látja járható utnak, hogy az egyház kérelmezze a pénzügyminisztertől az együttes kezelésben vett adók fel-emelésének engedélyezését, vagy pedig nyilatkozatot arra, hogy bármely magasságu egyházi adó behajtására a jogsegélyt megadja. A járhatóbb utnak látná, ha az egyház az őt terhelő tanári és tanítói fizetésrészesletek után járó drágasági pótlékokat az állam terhére igyekeznék áthárítani. Ezzel is kényszeríteni kellene a kormányzatot a kulturadó behozatalára.

4. Közölte, hogy a kormányzat délvidéki külön költségvetést szándékozik csináltatni és azt a költségvetés letárgyalása után azonnal munkába veszi. Nem lát nehézséget abban, hogy a hitoktatói lelkeszi segély lelkeszi s más hasonló szükségletek ebben nyerjenek kielégítést.

5. Készségét fejezte ki arra, hogy a magyar református egyház gazdaságpolitikájának megállapítására tartozó munkálatokban nagy készséggel vesz részt.

Végül megemlítettem neki a kelebiai rendőrségi épületet. Megállapította, hogy a belügyminisztertől még mindig nem érkezett meg az az átirat, amely szóbanlévő épület megvásárlására a kezdeményezést megteszi. Mondtam neki, hogy Sztás miniszteri osztályfőnök keresni fogja vele a kapcsolatot, s csodálkozom, hogy eddig még nem találkoztak. Sztással erre vonatkozóan beszélnem kell.

Budapest, 1941. október 16.

Tájékoztató.

A konvent elnöksége /egyszersmint a lelkesegyesület és presbiteri szövetség elnöksége is/ hosszabb tárgyalást folytatott a pénzügyminiszter ur helyettesével Szász Lajos államtitkárral. Az erdélyi kongrua ügy ríktó igazságtalanságai kiegyenlítettnek látszanak. Valószínűleg, hogyha a tisztviselő- fizetések rendezéséről lesz szó, a református lelkeszek családi pótlékának ügye is revízió alá kerül. A fizetéseknek a háborus helyzet kényszerűségétől való emelése nagy terhet ró az egyházra mint iskolafenntartó testületre. Az így előálló nehéz helyzet több okot és érvet szolgáltatott az egyetemes iskolaadó behozatalának követelésére.

Budapest, 1941. október 17.

B i z a l m a s .

Pro memoria.

1941 október 22.-én déli 1 órakor felkerestem báró Vay László egyházkerületi főgondnok urat, a Gazdák Biztosító Intézetének elnökigazgatóját és megbeszéltem vele az ORJÓ igazgatói állásának és egy szervezendő ORLE lelkeszi állásnak a kérdését.

Megállapodásunk a következő:

Mivel a Gazdák Biztosító Intézete az ORJÓ munkáját reorganizálni akarja, elhatározta, hogy élére egy kiváló biztosítási szakembert állít. Ezt meg is találta Sinay /?/ ur személyében, aki a miskolci kirendeltség igazgatója. Egerházy Lajos korára és fáradtságára való tekintettel úgy is többször kérte végelbánás alá vonását

Emellett az ORLE támogatására és főképpen az ORJÓ propaganda vezetésére egy lelkeszi állás felállításának szükségét a Gazdák is szükségesnek látja és egy ilyen állás szervezéséhez évi 2400 P-vel járulna hozzá.

A magam részéről a következő megjegyzéseket tettem:

Egerházy nyugdíjazására vonatkozóan kértem a Gazdákat, hogy legmesszebbmenő figyelemmel és gyöngédséggel kezelje az ő ügyét. Egerházy az egész magyar református lelkeszi társadalom bizalmát és szeretetét bírta s ha ő keserőséggel vagy elégedetlenséggel távoznék helyéről, kártékony visszahatást támasztana az ORLE közvéleményében.

Felhívtam a figyelmet arra, hogy az ORJÓ új igazgatója csak akkor tudja helyét betölteni, ha a lelkeszi társadalom osztatlan rokonszenvét és bizalmát bírja. Saját tisztségének és munkája eredményességének tartozik azzal, hogy ezt a bizalmat és rokonszenvet megszerezni és megtartani mindenekfelett törekszik. Különben róla Enyedy Andortól információt kérek.

A lelkeszi állás szervezésénél élesen megfogalmazandónak tartom azt, hogy miféle szolgálatot köteles teljesíteni az ORJÓ-nak. El kell kerülni azt, hogy az illető lelkesznek két gazdája legyen és két érdeket szolgáljon. Jeleztem, hogy az egyetemes konvent támogatá-

sára nem számíthatunk, az ORLE pedig csak akkor lesz fizetőképes, ha az egyházmegyék a tagsági díjat a lelkészekről köztartozásuk módjára vonják le, Éppen azért a Gazdák számítson azzal, hogy a kilátásba helyezett támogatásnál nagyobb összeget is fel kell ajánlania

